

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Catan Liliana,

Judecători – Guzun Ion și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către martorul Armaș Efrosinia și de către avocatul Balmuș Ștefan în numele inculpaților, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui

*Vuivan Andrei XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX*

*Stegaru Vladimir XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 30.05.2017 – 29.11.2017;

Instanța de apel: 18.12.2017 – 18.04.2018;

19.12.2018 – 15.04.2022;

Instanța de recurs: 04.07.2018 – 13.11.2018;

09.08.2022 – 07.12.2022.

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 noiembrie 2017 *Stegaru Vladimir XXXXX* a fost recunoscut vinovat și condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu încetarea procesului penal în legătură cu amnistia, în temeiul art. 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova.

Prin aceeași sentință, *Vuivan Andrei XXXXX* a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 326 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă cu privire la încasarea în mod solidar de la inculpații Stegaru Vladimir și Vuivan Andrei a contravalorii a 3 000 euro, ca bunuri realizate din infracțiune și a cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu efectuarea urmăririi penale în privința acestora, în suma de 1 799,4 lei, a fost respinsă ca nefondată.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a reținut că, Stegaru Vladimir, aproximativ la sfârșitul lunii octombrie 2016, acționând de comun acord cu Vuivan Andrei, care a pretins că poate influența anumite persoane publice din cadrul ÎS „Calea Ferată”, la solicitarea acestuia, a telefonat-o pe cunoscuta sa Efrosinia Armaș, propunându-i ajutorul lui Vuivan Andrei pentru angajarea ei la serviciu, ea fiind de acord. A doua zi, Efrosinia Armaș, aflându-se în incinta pizzeriei “Don Cezar”, amplasată în sectorul Rîșcani, mun. Chișinău, s-a întâlnit cu Vuivan Andrei, unde acesta, în cadrul discuțiilor purtate, susținând că are influență asupra unor persoane publice din cadrul ÎS “Calea Ferată”, pentru angajarea în calitate de revizor-controlor la trenurile de pasageri, a pretins de la ea bani în suma de 3 000 Euro, care, conform înțelegerii lor verbale, urmau să fi transmiși prin intermediul lui Stegaru Vladimir. Ulterior, peste câteva zile, conform înțelegerii stabilite, în scopul realizării planului criminal, Stegaru Vladimir, aproximativ la orele 10:00 min., aflându-se în apartamentul cet. Efrosinia Armaș, amplasat pe str. XXXXX, a acceptat și a primit de la ea, suma de 3 000 euro, pretinsă de către Vuivan Andrei, care, conform cursului mediu oficial al BNM, constituia suma de 22,3989 lei față de un euro, pentru luna octombrie 2015, constituia suma de 67 196,7 lei.

În continuare, aproximativ peste 20 minute, Stegaru Vladimir, aflându-se în fața blocului locativ de pe str. XXXXX, s-a urcat în automobilul de model „Audi Q7”, cu care era venit Vuivan Andrei, unde i-a transmis banii primiți de la Efrosinia Armaș pentru a influența persoane publice din cadrul ÎS „Calea Ferată” să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale.

De către organul de urmărire penală lui Vuivan Andrei i se înaintează învinuirea pentru faptul că aproximativ la sfârșitul lunii octombrie 2016, cunoscând despre faptul că Efrosinia Armaș dorește să se reîncadreze la muncă la ÎS „Calea Ferată” și că este în relații amicale cu Stegaru Vladimir, a apelat la acesta, pretinzând că poate influența anumite persoane publice din cadrul întreprinderii, pentru a o angaja la serviciu. La rândul său, Stegaru Vladimir, conform înțelegerii avute cu Vuivan Andrei, a telefonat-o pe cunoscuta sa Efrosinia Armaș, propunându-i ajutorul acestuia la rezolvarea problemei apărute, ea fiind de acord.

A doua zi, Efrosinia Armaș, aflându-se în incinta pizzeriei “Don Cezar”, amplasată în sectorul Rîșcani, mun. Chișinău, s-a întâlnit cu Vuivan Andrei, unde acesta, în cadrul discuțiilor purtate, susținând că are influență asupra unor persoane publice din cadrul ÎS “Calea Ferată”, pentru angajarea ei în calitate de revizor-controlor la trenurile de pasageri, a pretins de la ea bani în suma de 3 000 Euro, care conform înțelegerii lor verbale, urmau să-i fi transmiși prin intermediul lui Stegaru Vladimir.

Ulterior, peste câteva zile, conform înțelegerii stabilite, în scopul realizării planului criminal, Stegaru Vladimir, aproximativ la orele 10:00, aflându-se în apartamentul cet. Efrosinia Armaș, amplasat pe str. XXXXX, a acceptat și a primit de la ea, suma de 3 000

euro, pretinsă de către Vuivan Andrei, care, conform cursului mediu oficial al BNM, constituia suma de 22,3989 lei față de un euro, pentru luna octombrie 2015, constituia suma de 67 196,7 lei. În continuare, aproximativ peste 20 minute, Vuivan Andrei, aflându-se în automobilul de model „Audi Q7”, parcat în fața blocului locativ de pe str. XXXXX, în salonul acestuia s-a urcat Stegaru Vladimir, care i-a transmis banii primiți de la Efrosinia Armaș, iar el, la rândul său, a acceptat primirea lor pentru a influența persoane publice din cadrul ÎS „Calea Ferată” să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale.

2. Împotriva sentinței a declarat apel *procurorul*, solicitând casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care: Vuivan Andrei, să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. art. 42 alin. (2), (3) și (4), 326 alin. (2) lit. b) Cod penal și a-i stabili o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 4 000 unități convenționale (echivalentul a 80 000 lei); Stegaru Vladimir, să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. art. 42 alin. (2), (3) și (4), 326 alin.(2) lit. b) Cod penal și a-i stabili o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 4 000 unități convenționale (echivalentul a 80 000 lei).

În temeiul prevederilor art. 106 alin. (1) și (2) lit. b) Cod penal a supune confiscării speciale contravaloarea sumei de 3 000 Euro - ca bunuri rezultate din infracțiune și a dispune încasarea acesteia, în mod solidar de la ambii inculpați. În temeiul prevederilor art. 227 Cod de procedură penală, a dispune încasarea din contul ambilor inculpați a sumei de 1 799,4 lei - cheltuielile judiciare suportate potrivit legii, pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

În motivarea cererii de apel, acuzatorul de stat a invocat că, în confirmarea comiterii infracțiunii incriminate lui Vuivan Andrei și Stegaru Vladimir și dovedirea vinovăției acestora de comiterea faptelor prejudiciabile, partea acuzării a prezentat următoarele probe: declarațiile martorilor Armaș Efrosinia, Baltaga Nicolae, Țurcan Irina; confruntarea din 18.04.2017, efectuată între bănuitul Vuivan Andrei și martorul Armaș Efrosinia; procesul-verbal de ridicare din 24.11.2016; procesul-verbal de examinare a obiectului din 28.11.2016 cu stenograma anexată a comunicărilor; procesul-verbal de ridicare din 18.04.2017; procesul-verbal de cercetare din 04.05.2017.

Consideră acuzatorul că, în cauza dată, suntem în prezența comiterii traficului de influență prin participație complexă, latura obiectivă fiind realizată prin intermediul lui Stegaru Vladimir, care a avut rolul de mijlocitor în vederea acționării cu intenția de a-l ajuta pe autorul infracțiunii, Andrei Vuivan. Inculpatul V. Stegaru a fost cel care i-a transmis mesajul lui A. Vuivan - că poate să o „ajute” cu angajarea pe martorul Ef. Armaș și tot el i-a transmis numărul de telefon al inculpatului A. Vuivan martorului Ef. Armaș, deși, înțelegea perfect că se inițiază o infracțiune și el îndeplinește rolul juridic de complice.

Cu referire la scopul urmărit de inculpați, se distinge că aceștia au acționat în vederea intervenției pe lângă factorul de decizie, ca să îndeplinească acțiuni în vederea exercitării funcției sale, indiferent dacă o asemenea acțiune a fost sau nu săvârșită. Prezența laturii subiective a traficului de influență se stabilește și include vinovăția făptuitorului sub formă de intenție directă, adică acesta își dădea seama și dorea să comită trafic de influență reală sau presupusă, asupra unui funcționar, prevăzând și dorind urmarea faptei. Prin acțiunile sale, inculpatul Vuivan Andrei, prin intermediul lui Stegaru Vladimir, avea posibilitatea reală de a influența persoana publică din cadrul ÎS „Calea Ferată” în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu, astfel încât martorul Ef. Armaș să fie angajată în funcția de revizor controlor în cadrul acestei entități, fără a se cere ca acest scop să fie realizat, fiind suficient faptul ca făptuitorul să fi urmărit și acceptat acest scop la momentul primirii banilor.

Instanța de judecată, achitându-l pe inculpatul Vuivan Andrei pe motiv că faptele lui nu întrunesc elementele infracțiunii, prin concluzia sa, a recunoscut faptul existenței pretinderii, acceptării și primirii prin mijlocitorul Stegaru Vladimir de bani de către inculpatul Vuivan Andrei, adițional acceptând ideea că acesta a comis aceste fapte. Astfel, în cazul în care inculpatul Vuivan Andrei a negat că a avut vreun interes în acest caz și a recunoscut că a acceptat să acționeze după planul lui Stegaru Vladimir, adică să o înșele pe Armaș Efrosinia, pentru a prelua mijloacele bănești, planează dubii asupra temeiniciei concluziei instanței de judecată.

Prin urmare, reieșind din cele menționate, prin coroborarea tuturor probelor deferite instanței, s-a demonstrat că a avut loc fapta de care sunt învinuiți inculpații Stegaru Vladimir și Vuivan Andrei, că aceștia au săvârșit infracțiunea incriminată, prin participație, acțiunile inculpaților întrunind elementele infracțiunii incriminate.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

3.1. Cu referire la învinuirea adusă inculpatului Vuivan Andrei, instanța de apel a considerat că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a adoptat o sentință de achitare în privința inculpatului Vuivan Andrei în baza art. 42 alin. (2), (3), (4), 326 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul Vuivan Andrei urmează a fi achitat din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Totodată, instanța de apel a menționat că, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale, probele fiind cert apreciate, în partea ce ține de reîncadrarea acțiunilor inculpatului Stegaru Vladimir din prevederile art. art. 42 alin. (2), (3), (4), 326 alin.(2) lit. b) Cod penal în cele prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel a considerat justă încadrarea acțiunilor lui Stegaru Vladimir în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece intenția făptuitorului era îndreptată la obținerea sumei de bani pentru sine, și anume pentru construcția băii, acționând prin înșelăciune și abuz de încredere. Astfel, inculpatul V. Stegaru a avut scopul de a obține suma de 3 000 euro prin inducerea în eroare sub pretextul angajării la serviciu, abuzând de încrederea lui Efrosinia Armaș față de făptuitor, fapt confirmat prin declarațiile inculpatului.

Cât privește învinuirea adusă inculpatului Vuivan Andrei, instanța de apel a reținut că, motivele invocate de către acuzare în apelul declarat precum că la adoptarea sentinței instanța de fond incorect a apreciat probele administrate în cadrul urmăririi penale, nu pot fi reținute, din considerentul că probe concludente ce ar confirma vinovăția inculpatului Vuivan Andrei sau ar combate poziția acestuia, acuzarea de stat nu a prezentat, astfel instanța de judecată corect a reținut că nu există careva probe ce ar confirma pretinderea, acceptarea și primirea bunurilor personal sau prin mijlocitor, pentru sine sau pentru o altă persoană, comisă de către o persoană care susține că are influență asupra unor persoane publice, pentru a le face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.

Aceste împrejurări au fost elucidate și constatate din totalitatea de probe acumulate la dosarul respectiv, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În sensul art. 52 Cod penal se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

Conform prescripțiilor art. 385 Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile, inclusiv: dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul și, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea și, respectiv în partea descriptivă a sentinței de condamnare, potrivit art. 394 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă nu numai descrierea faptei criminale, dar și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

În acest sens, nu pot fi reținute argumentele acuzatorului de stat, precum că, latura obiectivă a infracțiunii, în situația lui Vuivan Andrei s-a realizat prin pretinderea, acceptarea și primirea prin mijlocitorul Stegaru Vladimir, de bani pentru sine, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale (indiferent dacă aceste acțiuni au fost sau nu săvârșite). Or, latura obiectivă, nu a fost realizată prin acțiunea pe care trebuia să o facă funcționarul în folosul persoanei interesate, care la rândul său trebuia să urmeze după acțiunile făptuitorului, în speța dată a făptuitorilor, or, în cazul în care făptuitorul

nu a intervenit către funcționarul vizat, fapta nu poate să constituie trafic de influență, dar poate fi calificată ca o escrocherie.

Totodată, instanța de apel a conchis că, urmează a fi respinsă poziția acuzatorului de stat că, în speța dată este prezentă latura subiectiva a traficului de influență, deoarece prin acțiunile sale inculpatul Vuivan Andrei prin intermediul lui Stegaru Vladimir, avea posibilitatea reală de a influența persoana publică din cadrul ÎS „Calea Ferată” în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu, astfel încât martorul Ef. Armaș să fie angajată în funcția de revizor controlor în cadrul acestei entități, fără a se cere ca acest scop să fie realizat, fiind suficient faptul ca făptuitorul să fi urmărit și acceptat acest scop la momentul primirii banilor.

Instanța a mai ținut să noteze că latura subiectivă a traficului de influență include vinovăția făptuitorului sub formă de intenție directă, însă, o astfel de intenție de către acuzatorul de stat nu a fost demonstrată în acțiunile lui Andrei Vuivan.

Concomitent, instanța de apel a remarcat că instanța de fond corect a stabilit că declarațiile martorilor nu relevă faptul comiterii traficului de influență, iar fapta inculpatului A. Vuivan nu poate fi apreciată ca infracțiune.

La fel, au fost respinse alegațiile acuzatorului de stat precum că negarea vehementă a scopului primirii mijloacelor bănești este combătută de declarațiile martorului Armaș Efrosinia și de rezultatele stenogramei discuției care a avut loc la 24.11.2016 între martorul Armaș Efrosinia și inculpatul Stegaru Vladimir, care denotă sinceritatea declarațiilor date de Ef. Armaș și veridicitatea declarațiilor date de inculpatul Stegaru Vladimir la etapa audierii în calitate de bănuț la 12.04.2017, și nicidecum versiunea înaintată de acesta și inculpatul Vuivan Andrei în instanța de judecată, totodată instanța de fond nu a dat nici o apreciere faptului că inculpatul Stegaru Vladimir la etapa urmăririi penale și-a schimbat constant declarațiile.

Potrivit declarațiilor martorului Armaș Efrosinia, Stegaru Vladimir i-a comunicat că avea nevoie de niște bani pentru construcții la casă, având trei copii, fiind în reparații și nu găsea bani, acesta fiind un motiv ca să obțină bani de la ea, cunoscând că s-a întors de peste hotare. A operat Stegaru Vladimir la acest motiv, deoarece credea că nu îi va împrumuta bani. Ea a înțeles că suma dată de bani i-a fost restituită de către Stegaru Vladimir, fapt ce infirmă poziția expusă de către acuzatorul de stat.

Mai mult, cu referire la faptul că, inculpatul Stegaru Vladimir la etapa urmăririi penale constant și-a modificat declarațiile, instanța de apel a reținut că în cadrul ședinței instanței de apel, inculpatul Stegaru Vladimir a explicat că, fiind chemat în instanță a văzut că situația s-a înrăutățit și i-a explicat că a înșelat-o. Totodată, a susținut pe deplin declarațiile din cadrul cercetării judecătorești și a relatat că scopul acestuia a fost de a împrumuta bani de la Armaș, însă se temea că o să-i refuze, cunoscând unde activează și salariul ce îl primește. Din acest motiv i-a spus fabula cu privire la angajarea la serviciu.

Pe cale de consecință, instanța de apel a reținut concluzia instanței de fond, potrivit căreia s-a stabilit indubitabil din cumulul probator examinat, intenția inculpatul Stegaru Vladimir, care, încă la momentul intrării în stăpânire asupra mijloacelor bănești, urmărea scopul de a le obține prin înșelăciune și abuz de încredere și nu intenția de onorare a angajamentului asumat, să o angajeze la serviciu pe Efrosinia Armaș.

4. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, *procurorul* a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În argumentarea recursului s-a punctat că instanța de apel la adoptarea soluției, s-a bazat doar pe declarațiile inculpaților, care atât la urmărirea penală, cât și în cadrul ședinței de judecată și-au schimbat constant declarațiile, declarații care urmează a fi apreciate critic, necolaborând cu celelalte probe prezentate de partea acuzării, fiind date cu scop de apărare și eschivare de la răspunderea penală.

Instanța de apel a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare, nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc incontestabil vinovăția inculpaților Vuivan Andrei și Stegaru Vladimir în comiterea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală. Or, partea acuzării a prezentat instanței suficiente probe, care dovedesc vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală, iar instanța incorect l-a achitat pe Vuivan Andrei și a recalificat acțiunile lui Stegaru Vladimir, bazându-se doar pe declarațiile inculpaților și ignorând declarațiile martorilor, iar în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că inculpații au comis infracțiunea de trafic de influență, caracterizată prin acceptarea și primirea, personal, de bani, pentru o altă persoană, care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite, de două persoane.

În opinia procurorului, vina inculpaților în comiterea infracțiunilor incriminate pe deplin a fost dovedită prin probele acumulate și administrate în instanța de judecată. Deci, instanța de apel a pronunțat o hotărâre fără a cerceta minuțios și obiectiv ansamblu de probe.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2018 recursul ordinar declarat a fost admis, cu casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. Pentru a se pronunța în sensul dat, instanța de recurs a constatat că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a verificat sentința primei instanțe prin prisma art. 394 alin. (1) pct. 1) alin. (3) Cod de procedură penală și nu a constatat dacă soluția adoptată de prima instanță corespunde celor constatate de către instanță în fapt.

Astfel, instanța de fond divergent a constatat mai întâi că, inculpatul Vuivan Andrei se învinuiește în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), (3) și (4) –

326 alin. (2) lit. b) Cod penal, descriind acțiunile incriminate, ca ulterior, contrar acestei constatări în fapt, să constate în fapt că, inculpatul Stegaru Vladimir, acționând de comun acord cu Vuivan Andrei, au primit de la Armaș Efrasinia suma de 3 000 euro, pentru a influența anumite persoane publice din cadrul ÎS „Calea Ferată”, să îndeplinească acțiuni în executarea funcției sale.

Mai mult, instanța de apel l-a recunoscut vinovat pe Stegaru Vladimir în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fără să constate în sentință în fapt – că acesta a comis infracțiunea respectivă, adică escrocheria.

Totodată, instanța de recurs a remarcat că instanța de apel nu a examinat probele prezentate de către acuzare sub toate aspectele, nu le-a verificat și apreciat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și nu a motivat soluția adoptată, iar ținând cont de prevederile art.394 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel de asemenea nu a făcut o analiză amplă a probelor prezentate de acuzare în cauză și astfel nu a soluționat fondul apelului.

Analizând decizia atacată, s-a constatat că instanța de apel, menținând hotărârea primei instanțe privind achitarea inculpatului Vuivan Andrei, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3) și (4), 326 alin.(2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii și recalificând acțiunile inculpatului Stegaru Vladimir din prevederile art.art.42 alin.(2) și (5), 326 alin.(2) lit. b) Cod penal, după cum a fost înaintată învinuirea, în cele ale art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal - nu a supus unei analize obiective cumulul de probe, adus în susținerea învinuirii, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, invocând motive lipsite de conținut concret, relevant pentru speța examinată.

Subsidiar, instanța de apel, făcând trimitere la declarațiile inculpaților, martorilor și descriindu-le în decizie, nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, fără justă apreciere, au fost lăsate declarațiile martorului Armaș Eufrosenia, unde a declarat că *„...ea dorea să se angajeze la ÎS „Calea Ferată” și propunerea lui Vuivan Andrei i s-a părut reală mai ales în ipoteza în care inculpatul Stegaru Vladimir a susținut că Vuivan Andrei poate să o ajute, având influență asupra unor persoane din administrația ÎS „Calea Ferată”*. Astfel, ipoteza comiterii unei infracțiuni de escrocherie de către inculpați nu are suport legal, remunerația ilicită a fost obținută ca efect al promisiunii inculpatului Vuivan Andrei că va interveni pe lângă factorul de decizie, care are atribuții în vederea soluționării angajării la serviciu al martorului Armaș Efrasinia.

Reieșind din cele expuse supra, instanța de recurs ordinar a conchis că instanța de apel eronat a interpretat probele administrate, inclusiv prin denaturarea conținutului

acestora, fără a se expune asupra lor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2022 apelul procurorului a fost admis, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Vuivan Andrei Vladimir a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 42 (2), (3), (4), 326 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 4 000 u.c. echivalentul a 80 000 lei.

Stegaru Vladimir Ilie a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 42 (2), (3), (4), 326 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 4000 u.c. echivalentul a 80 000 lei.

În temeiul art. 106 alin. (1), (2) lit. b) Cod penal, s-a încasat din contul inculpaților Vuivan Andrei Vladimir și Stegaru Vladimir Ilie în mod solidar, suma de 3000 Euro, contravaloarea bunurilor rezultate din infracțiune.

S-a încasat de la inculpații Vuivan Andrei Vladimir și Stegaru Vladimir Ilie în mod solidar cheltuielile de judecată în mărime de 1 799, 4 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

6.1. Pentru a pronunța hotărârea adoptată, instanța de apel, *în fapt*, a reținut că, Vuivan Andrei, aproximativ la sfârșitul lunii octombrie 2016, cunoscând despre faptul că Efrosinia Armaș dorește să se reîncadreze la muncă la ÎS "Calea Ferată" și care este în relații amicale cu Stegaru Vladimir Ilie, a apelat la acesta, pretinzând că poate influența anumite persoane publice din cadrul întreprinderii, pentru a o angaja la serviciu. La rândul său, Stegaru Vladimir Ilie, conform înțelegerii avute cu Vuivan Andrei Vladimir, a telefonat-o pe cunoscuta sa Efrosinia Armaș, propunându-i ajutorul acestuia la rezolvarea problemei apărute, ea fiind de acord. A doua zi, Efrosinia Armaș, aflându-se în incinta pizzeriei "Don Cezar", amplasată în sectorul Rîșcani, mun. Chișinău, s-a întâlnit cu Vuivan Andrei Vladimir, unde acesta, în cadrul discuțiilor purtate, susținând că are influență asupra unor persoane publice din cadrul ÎS "Calea Ferată", pentru angajarea ei în calitate de revizor-controlor la trenurile de pasageri, a pretins de la ea bani în suma de 3000 Euro, care, conform înțelegerii lor verbale, urmau a-i fi transmiși prin intermediul lui Stegaru Vladimir Ilie.

Ulterior, peste câteva zile, conform înțelegerii stabilite, în scopul realizării planului criminal, Stegaru Vladimir, aproximativ la orele 10:00 min., aflându-se în apartamentul cet. Efrosinia Armaș, amplasat pe str. XXXXX, a acceptat și a primit de la ea, suma de 3000 euro, pretinsă de către Vuivan Andrei, care, conform cursului mediu oficial al BNM, de 22,3989 lei față de un euro, pentru luna octombrie 2015, constituie 67196,7 lei.

În continuare, aproximativ peste 20 minute, Vuivan Andrei, aflându-se în automobilul de model "Audi Q7", parcat în fața blocului locativ de pe str. XXXXX, în salonul acestuia s-a urcat Stegaru Vladimir, care i-a transmis banii primiți de la Efrosinia

Armaș, iar el, la rândul său, a acceptat primirea lor pentru a influența persoane publice din cadrul ÎS "Calea Ferată" să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale.

Stegaru Vladimir, aproximativ la sfârșitul lunii octombrie 2016, acționând de comun acord cu Vuivan Andrei, care a pretins că poate influența anumite persoane publice din cadrul ÎS "Calea Ferată", la solicitarea acestuia, a telefonat-o pe cunoscuta sa Efrosinia Armaș, propunându-i ajutorul lui Vuivan Andrei pentru angajarea ei la serviciu, ea fiind de acord. A doua zi, Efrosinia Armaș, aflându-se în incinta pizzeriei "Don Cezar", amplasată în sectorul Rîșcani, mun. Chișinău, s-a întâlnit cu Vuivan Andrei, unde acesta, în cadrul discuțiilor purtate, susținând că are influență asupra unor persoane publice din cadrul ÎS "Calea Ferată", pentru angajarea ei în calitate de revizor-controlor la trenurile de pasageri, a pretins de la ea bani în suma de 3000 Euro, care, conform înțelegerii lor verbale, urmau a-i fi transmiși prin intermediul lui Stegaru Vladimir Ilie.

Ulterior, peste câteva zile, conform înțelegerii stabilite, în scopul realizării planului criminal, Stegaru Vladimir Ilie, aproximativ la orele 10:00 min., aflându-se în apartamentul cet. Efrosinia Armaș, amplasat pe str. D. Rîșcanu 7, mun. Chișinău, a acceptat și a primit de la ea, suma de 3000 euro, pretinsă de către Vuivan Andrei, care, conform cursului mediu oficial al BNM, de 22,3989 lei față de un euro, pentru luna octombrie 2015, constituie 67 196,7 lei.

În continuare, aproximativ peste 20 minute, Stegaru Vladimir, aflându-se în fața blocului locativ de pe str. XXXXX, s-a urcat în automobilul de model "Audi Q7", cu care era venit Vuivan Andrei, unde i-a transmis banii primiți de la Efrosinia Armaș pentru a influența persoane publice din cadrul ÎS "Calea Ferată" să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Vuivan Andrei, Stegaru Vladimir au comis, prin participație complexă, fiind autori și organizatori, instigatori la prevăzută la art. 42 alin. (2), (3), (4), 326 alin. (2), lit. b) Cod penal, individualizată prin: *trafic de influență, caracterizată prin pretinderea, acceptarea și primirea personal prin mijlocitor, de bani, pentru sine de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite, de două persoane.*

6.2. Pentru a se pronunța în sensul dat, instanța de apel, cercetând probatoriul administrat la caz, a ajuns la ferma convingere că acestea din urmă demonstrează incontestabil existența în acțiunile inculpaților Vuivan Andrei și Stegaru Vladimir a elementelor constitutive ale infracțiunii de trafic de influență individualizată prin: pretinderea, acceptarea și primirea personal prin mijlocitor, de bani, pentru sine de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite, de două persoane.

Elocvență la judecarea prezentei cauze penale s-a prezentat a fi proba materială și informația furnizată prin procesul-verbal de ridicare din 24.11.2016, potrivit căruia, de la martorul Armaș Efrosinia a fost ridicat un dictofon de model "Panasonic RR-XS600", cu inscripția "Linear PCM/MP3 Recording", pe care a fost înregistrată de către Armaș Efrosinia discuția avută loc între ea și Vladimir Stegaru la 24.11.2016 cu privire la circumstanțele cazului. Proba vizată a coroborat și s-a completat reciproc prin declarațiile martorului vizat, dar și alte probe materiale administrate și cercetate în ședința instanței de apel: potrivit procesului-verbal, înregistrarea audio a fost copiată pe un CD-R de model "Kaktuz", iar dictofonul a fost transmis la păstrare cet. Armaș Efrosinia (f.d. 32); procesul-verbal de examinare a obiectului din 28.11.2016 cu stenograma anexată a comunicărilor, potrivit căruia, a fost cercetat conținutul informației de pe CD-R de model "Kaktuz", care conține un fișier audio cu denumirea 140117_0007, ridicat de la Armaș Efrosinia, a discuției avute loc la 24.11.2016 între autorul înregistrării și Stegaru Vladimir, care are durata de 29 min. și 59 sec. Examinând conținutului acestei înregistrări, se confirmă declarațiile martorului Armaș Efrosinia, precum și declarațiile bănuितului Vladimir Stegaru, făcute inițial, în cadrul audierii din 12.04.2017 (f.d. 34); procesul-verbal de ridicare din 18.04.2017, potrivit căruia, de la martorul Armaș Efrosinia au fost ridicați 1 200 dolari SUA, care i-au fost transmiși la 12.04.2017 de către Stegaru Vladimir (f.d. 52); procesul-verbal de cercetare din 04.05.2017, în cadrul căruia au fost examinate mijloace bănești în sumă de 1 200 dolari SUA, ridicate prin procesul verbal din 18.04.2017 și anume 12 bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA fiecare, cu seria și numerele: LG 73884641B; LG 73884638B; LC 13576420B - cu anul de emisie 2009; CI'03958375B - cu anul de emisie 2001; BD 07375720A - cu anul de emisie 1999; FF 92921095A - cu anul de emisie 2003; HL 72003442D; HD 29650844A; HD 28716890A; KB 65282162D; KK 12617876C; KB 492410991 - cu anul de emisie 2006 (f.d. 53); prin ordonanța din 04.05.2017, s-a dispus anexarea la cauza penală, în calitate de mijloc material de probă, a informației de pe suportul electronic de stocare a acesteia de tip CD-R de model "Kaktuz", care conține o înregistrare audio a discuției în cadrul întâlnirii din 24.11.2016 între Armaș Efrosinia și Stegaru Vladimir (f.d. 38); prin ordonanță din 04.05.2017, 12 bancnote cu valoarea nominală de 100 dolari SUA fiecare, cu seria și numerele: LG 73884641B; LG 73884638B; LC 13576420B - cu anul de emisie 2009; CL 03958375B - cu anul de emisie 2001; BD 07375720A - cu anul de emisie 1999; FF 92921095A - cu anul de emisie 2003; HL 72003442D; HD 29650844A; HD 28716890A; KB 65282162D; KK 12617876C; KB 492410991 - cu anul de emisie 2006, au fost recunoscute drept corp delict și anexate la prezenta cauză penală (f.d. 55).

Totodată, instanța de apel a reținut declarațiile martorului Armaș Efrosinia, unde aceasta a declarat că „...ea dorea să se angajeze la ÎS „Calea Ferată” și propunerea lui Vuivan Andrei i s-a părut reală mai ales în ipoteza în care inculpatul Stegaru Vladimir a susținut că

Vuivan Andrei poate să o ajute, având influență asupra unor persoane din administrația ÎS „Calea Ferată”.

Astfel, instanța de apel a notat că ipoteza comiterii unei infracțiuni de escrocherie de către inculpații nu are suport factologic, ori remunerația ilicită a fost obținută ca efect al promisiunii inculpatului Vuivan Andrei că va interveni pe lângă factorul de decizie către atribuții în vederea soluționării angajării la serviciu al martorului Armaș Eufrosinia.

În urma discuțiilor avute între inculpații Vuivan Andrei, Stegaru Vladimir partea vătămată Armas Eufrosinia, ultima pe lângă faptul că i-a transmis suma de 3 000 euro pentru influențarea persoanelor din cadrul Întreprinderii de Stat „Calea Ferată”, pentru angajarea sa, fapt menționat în ședința de judecată.

Reieșind din dispoziția art. 326 din Codul penal, rezultă că influența făptuitorului asupra factorului de decizie poate fi reală sau ipotetică, la caz martorul Armaș Eufrosinia în instanța de judecată fiind audiată sub jurământ a declarat că ea dorea să se angajeze la ÎS „Calea Ferată” și propunerea lui Vuivan Andrei i s-a părut reală mai ales în ipoteza în care inculpatul Stegaru Vladimir a susținut că Vuivan Andrei poate să o angajeze. Prin urmare, versiunea comiterii unei infracțiuni de escrocherie de către Stegaru Vladimir nu a putut fi reținută, ori remunerația ilicită a fost obținută ca efect al promisiunii inculpatului Vuivan Andrei că va interveni pe lângă factorul de decizie care are atribuții în vederea soluționării angajării la serviciu al martorului Armaș Eufrosinia.

Concomitent, s-a atras atenția asupra faptului că, acțiunile inculpaților precum că ar avea influență asupra factorului de decizie, erau credibile și posibile, ori ambii inculpați erau angajați ai ÎS „Calea Ferată” de o perioadă îndelungată și în virtutea funcției și colegialității erau în posibilitate deplină să acționeze în vederea influențării deciziei de a o angaja pe Eufrosinia Armaș la ÎS „Calea Ferată”.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a relevat că în baza art. 61 Cod penal, (1) *Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.* (2) *Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.*

Sanțiunea art. 326 alin. (2) Cod penal prevede în calitate de pedeapsă amenda în mărime de la 3 000 la 4 000 unități convenționale sau închisoare de la 2 la 7 ani, iar în cazul persoanei juridice - amendă în mărime de la 5 000 la 10 000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Circumstanțe atenuante sau agravante conform art. 76, 77 Cod penal în privința inculpaților Stegaru Vladimir, Vuivan Andrei instanța de apel nu a stabilit.

Astfel, la stabilirea pedepsei s-a ținut cont gravitatea infracțiunilor comise, de motivul acestora, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, astfel că în privința inculpaților Stegaru Vladimir, Vuivan Andrei a fost stabilită o pedeapsă sub formă amendă în mărime de la 4 000 unități convenționale ceea ce constituie 80 000 lei, considerând că această pedeapsă va atinge scopul sancțiunii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpaților, precum și de prevenire a comiterii de noi infracțiuni.

7. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către:

- *martorul Armaș Efrosinia*, care fără a invoca vreun temei pentru recurs din cele prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței ori stabilirea unei pedepse inculpaților în limita minimă, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal. În motivarea recursului se arată că soluția primei instanței pronunțată în prezenta cauză penală este una corectă și întemeiată. Consideră că instanța de apel nu a apreciat pe deplin circumstanțele atenuante ale cauzei, și anume că Stegaru Vladimir are la întreținere 3 copii minori, iar ei personal i s-a returnat suma de bani până la trimiterea cauzei în judecată;

- *avocatul Balmuș Ștefan în numele inculpaților*, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței ori stabilirea unei pedepse inculpaților în limita minimă, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

În susținerea recursului apărătorul invocă faptul că instanța de apel pripit a constatat că prin probele administrate, îndeosebi din declarațiile inculpaților se constată cu certitudine că vinovăția acestora este probată în afara oricărui dubiu rezonabil și într-un mod cert.

Din declarațiile depuse în cadrul ședințelor de judecată a instanței de apel nu rezultă expres că Stegaru Vladimir Ilie și Vuivan Andrei Vladimir au comis infracțiunea imputată prin prisma art. art. 42, alin. (2),(3) și (4), 326 alin. (2) lit. b) Cod penal, întrucât aceștia au declarat că susțin declarațiile depuse în prima instanță, iar declarațiile date la urmărirea penală constituie nu altceva decât versiunea reprodușă de colaboratorii CNA.

Astfel, consideră că aplicarea unei pedepse mai blânde, chiar și sub formă de amendă în limita minimă, cu aplicarea art. 79 Cod penal, ar constitui o situație mai favorabilă pentru inculpați, având în vedere și faptul că Stegaru Vladimir are la întreținere 3 copii minori, iar cet. Armaș Efrosinia i s-a întors datorია încă până la data remiterii cauzei penale în instanța de judecată.

În condițiile unei reglementări judicioase și stabilirii unor garanții, această instituție este o alternativă realistă procesului judiciar tradițional și consistente cu cerințele unei societăți democratice care aduce beneficii atât inculpatului, cât și procesului judiciar.

Lata de 19 august 2022, avocatul Balmuş Ştefan în numele inculpaţilor declară un recurs ordinar suplimentar, menţionând că în conţinutul deciziei nu au fost reţinute circumstanţele de fapt şi de drept, nefiind evaluate şi analizate în mod concret toate mijloacele de probă administrate în vederea aflării adevărului, nu a fost constatată în parte forma vinovăţiei inculpaţilor, sub aspectul infracţiunii incriminate, iar temeiurile de fapt şi de drept reţinute de către instanţa de apel nu coroborează cu motivele adoptării acestei soluţii.

Aşadar, afirmă recurentul că instanţa de apel a lăsat fără soluţionare mai multe chestiuni care ridică semne de întrebare şi care urmau a fi soluţionate, lucru care ar putea duce inevitabil la o sancţionare a statului pentru acţiunile/inacţiunile organului de urmărire penală şi ale instanţei de judecată.

În sensul celor reiterate, se mai atrage atenţia asupra faptului că instanţa de apel nu a elucidat contradictorialitatea declaraţiilor martorilor, a măsurilor speciale de investigaţie şi a acţiunilor procesuale.

Relevant se atestă a fi şi faptul că probatoriul administrat la caz este unul neconcludent, şi lipsit de relevanţă pentru cauza penală, or, probele administrate de către organul de urmărire penală vin doar să confirme lipsa în acţiunile inculpaţilor a elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute la art. 42 alin. (2), (3), (4), art. 326 alin. (2), lit. b) Cod penal.

7.1. Pe marginea recursurilor declarate a prezentat referinţă procurorul de nivelul Curţii Supreme de Justiţie, care a solicitat inadmisibilitatea acestora pe motiv că recursul martorului Armaş Efrosinia nu îndeplineşte cerinţele de formă şi de conţinut, recursul avocatului Balmuş Ştefan din 19 august 202 este declarat peste termen, iar recursul avocatului Balmuş Ştefan din 11 iulie 2022 este vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei şi motivele invocate şi ţinând cont de opinia procurorului expusă în referinţă, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursurilor, din următoarele considerente.

Cu referire la recursul ordinar declarat de martorul Armaş Efrosinia, instanţa de recurs reaminteşte că potrivit dispoziţiei art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanţei de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise, în baza temeiurilor expres prevăzute de acest articol.

În corespundere cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanţa de recurs decide asupra inadmisibilităţii recursului ordinar în cazul în care constată că acesta nu corespunde după conţinut prevederilor art. 430 Cod de procedură penală.

Reieşind din dispoziţia art. 430 Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să corespundă anumitor cerinţe, în special, textul recursului trebuie să conţină argumentarea ilegalităţii hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute expres de art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) şi cu invocarea

problemelor de drept ce persistă în cauza deferită judecății și care au afectat echitatea procedurilor desfășurate de instanța de apel.

În acord cu prescripțiile art. 421 Cod de procedură penală este indicat expres că pot declara recurs procurorul și persoanele indicate în art. 401 Cod de procedură penală. Prin trimitere la prevederile art. 401 Cod de procedură penală se reține că pot declara recurs ordinar următoarele persoane: a) procurorul; b) inculpatul; c) partea vătămată; d) partea civilă și partea civilmente responsabilă; e) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, **în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora**; f) orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței.

Din înțelesul juridic al normei precitate, desprindem că martorul poate declara recurs ordinar doar în partea ce vizează cheltuielile judiciare cuvenite acestuia. Însă, martorul Armaș Efrosinia contestă decizia instanței de apel în latura penală, nefiind de acord cu soluția pronunțată de această instanță și pedeapsa stabilită inculpaților.

Coroborând normele reținute mai sus cu argumentele invocate în recurs de către martorul Armaș Efronisia, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Cât privește recursul ordinar declarat de către avocatul Balmuș Ștefan în numele inculpaților la data de 11 iulie 2022, instanța de recurs ordinar constată că acesta este declarat în termenul legal pentru exercitarea căii de atac – recursul ordinar, însă decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Reieșind din conținutul recursului vizat, Colegiul penal atestă că recurentul își manifestă dezacordul cu soluția de condamnare a inculpaților în baza art. art. 42, alin. (2), (3) și (4), 326 alin. (2) lit. b) Cod penal, afirmând că instanța de apel pripit a ajuns la această concluzie, având în vedere probatoriul administrat, dar și declarațiile inculpaților depuse în prima instanță, care neîntemeiat nu au fost reținute de către instanța de apel.

Verificând materialele dosarului, în raport cu criticele invocate, Colegiul penal conchide că instanța de apel a efectuat o analiză detaliată a fiecărui mijloc de probă coroborat cu declarațiile martorului Armaș Efrosinia, din care rezultă că inculpații au pretins că au influență asupra factorului de decizie, care a fost percepută de către martor ca fiind credibilă și realizabilă, întrucât ambii erau angajați ai ÎS „Calea Ferată” de o perioadă îndelungată și în virtutea funcției și colegialității erau în posibilitate deplină să acționeze în vederea influențării deciziei de a o angaja pe Efrosinia Armaș la ÎS „Calea Ferată”.

Nu în ultimul rând, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă argumentarea instanței de apel referitoare la respingerea versiunii inculpaților și a părții apărării precum că, la caz, a fost consumată o infracțiune de escrocherie. Or, instanța de apel a combătut motivat delimitarea celor două infracțiuni (escrocheria și traficul de influență) raportat la circumstanțele de fapt ale cauzei în cumul cu probele

administrare și cercetate (*a se vedea pct. 6.2. din prezenta decizie*).

Prin urmare, Colegiul penal este solidar cu soluția pronunțată de către instanța ierarhic inferioară, care este una legală, întemeiată și pe deplin motivată.

Cât privește solicitarea recurentului privind aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal în privința inculpaților, cu stabilirea limitei minime calculată în baza normei vizate, instanța de recurs reamintește că prevederile art. 79 Cod penal pot fi aplicate luând în considerare personalitatea vinovatului, în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

Astfel, se înțelege că la aplicarea art. 79 Cod penal, trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului.

Împrejurările obișnuite sunt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale. Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (*grad de invaliditate - I, II, persoana cu dezabilitați severe și accentuate, merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importantă majoră*).

Prezența a 3 copii minori la întreținere și restituirea sumei de bani martorului Armaș Efrosinia nu pot constitui circumstanțe excepționale în sensul art. 79 Cod penal.

Referitor la recursul ordinar declarat la data de 19 august 2022 de către avocatul Balmuș Ștefan în numele inculpaților în care au fost indicate argumente suplimentare recursului ordinar din 11 iulie 2022, instanța de recurs consideră necesar de a evidenția că termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Ținând cont de materialele cauzei, Colegiul penal reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 15 aprilie 2022, în prezența avocatului Balmuș Ștefan (f.d. 113, vol. III), cu înștiințarea despre data pronunțării decizii integrale, și anume, 22 iunie 2022 (f.d. 114, vol. III). De aici rezultă, că termenul de 30 zile rezervat pentru contestarea deciziei instanței de apel cu recurs ordinar, a expirat la data de 25 iulie 2022.

Așadar, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost

respectat de către recurent, reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal reține că, termenul de declararea al recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

De asemenea, Colegiul penal ține să sublinieze în această situație jurisprudența Curții de la Strasbourg, cauza Vieru v. Republica Moldova, nr. 25763/10 din 18.06.2019, prin care a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului „*res judicata*”, care indică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar, este depășit, prin urmare, recursul ordinar declarat de către avocatul Balmuș Ștefan în numele inculpaților la data de 19 august 2022 este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui *Vuivan Andrei XXXXX* și *Stegaru Vladimir XXXXX*, din motiv că recursul martorului Armaș Efrosinia nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, recursul avocatului Balmuș Ștefan în numele inculpaților din 11 iulie 2022 este vădit neîntemeiat, iar recursul avocatului Balmuș Ștefan în numele inculpaților din 19 august 2022 este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *26 ianuarie 2023*.

Președinte

Catan Liliana

Judecători

Guzun Ion

Plămădeală Ghenadie